

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

MAI SZAMUNK 5 CENT.

VI. Évfolyam. 97. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., PÉNTEK, 1909. DECEMBER 3-án.

VI. Year. No. 97.

Félrevert harangok.

A VERHOVAY-KONVENCIÓ ÉS A „SZABADSÁG”.

Kohányi Tihamér félreverte a harangokat, s beharangozott a Verhovay-Egylet komédiájának harmadik felvonására. Felgördül hát végre a függöny, amelyk addig is szegényünket takarta. Kiáll hát a világ elé a mi vezérkomédiásunk, Kohányi Tihamér. Mert, Kohányi a főszereplő ebben a szegényteljes játékban, a melynek ugyan mihamarabb véget vet az arra illetékes bíróság.

Mindenféleképpen vezet már bennünket ez a hiúságtól észét vesztett alak, — Kohányi Tihamér. — Vezet bennünket a színpadra, s végül a tisztességtelen megsemmisülésbe.

Most, hogy a lába alá kaparta Kohányi Tihamér azt a bizonyos dobort, amelyet ezelőtt a Verhovay-Egylet főtisztikárának neveztek, most, hogy már hétről-hétre elmondotta lapjában, hogy mennyire uralodik felettünk, a harangokat veri félre ez az igazi komédiás. — akit im, az egész amerikai magyarság vezérévé tölt fel az „Amerikai Magyar Szövetség”.

Mert lehet megválasztott elnökére az „Amerikai Magyar Szövetség”. Láthatja majd az amerikai magyarság, hogy szörjára szét mindazt egy ember, amit mi nagy keservesen építettünk.

Mert mit tesz Kohányi Tihamér? Lábbal taposva minden tisztességet, mindenre kész alakokkal veszi magát körül, hogy bennünk szétzörjön, ha nem akarjuk elismerni a hatalmát.

Már pedig nem ismerjük el. Követjük a törvényes utat, s lelőjük magunk fölül, kiragjuk magunk közül azt, aki nem közzénk való.

Legyen már egyszer elég abból a garázdálkodásból, amit ez az ember közöttünk végbevisz.

Jól tudja Kohányi Tihamér, hogy törvénytelen az, amit eszelepszik. Tudja, hogy az a füstikár, amelyik a Verhovay-Egyletben hatalomra segítette, tisztességtelen. Mit törődik ezzel Kohányi, hiszen neki nem tisztesség kell, — de hatalom. Hát legyen része benne.

Mielőtt azonban teljesen átengednénk az amerikai magyarok kormányzói botját Kohányi Tihamérnak, álljunk meg egy szóra. Aki józanul s becsületesen gondolkodik, az megért engem, s tudja, mit kell tenni. Aki nem ért meg, az hát álljon Kohányi Tihamér mellé és legyen hatalmas.

A Verhovay-Egyletnek szabadalmi levele nincs. Ami van, az más névre szól. A Verhovay-Egyletnek sem Pennsylvania államban, sem más államokban fiókokat alakítani nem volt joga.

A Verhovay-Egyletnek nincs engedélye arra, s nem is volt, hogy nevében az életbiztosító elnevezést használja.

A Verhovay-Egyletnek nem volt joga alapszabályaira rányomtatni, hogy bejegyeztesse az Egyesült Államok törvényei szerint.

S ezt Kohányi Tihamér jól tudja. Tudja Kohányi azt is, hogy az a kirugdalt Perényi Béla volt az, aki ezelőtt egy és háromnegyed évvel mindezt egy főtisztikári gyűlésen elmondotta és azt indítványozta, hogy az egylet törvényesen bejegyeztesse. Ezt bizonyítja a jegyzőkönyv is.

Tudja Kohányi Tihamér azt is, hogy Bolla Gábor volt az, aki ennek az egyletnek a vagyonát a saját nevére iratta. Meg is írta ezt a lapjában.

Azt kérdelem én, mit gondoljak hát Kohányi Tihamérrel? Ki ez az ember? Hát ez mer bárkit is lázítaniok nevezni, aki, im, egy rendőrral, meg egy esomó elbu-

tított, elbolondított emberrel arra tanítja az amerikai magyarságot, hogy: **hogyan kell csalni.**

Kérdelem én, milyen ellensége az ily ember az amerikai magyarságnak, aki, im, ezer és ezer embert arra tanít, hogy a törvény hekuba, mi itt azt tehetjük, amit akarunk?

Nem kérdelem én azt, hogy hány ezer ember ordít Kohányi mellett? — de kérdelem, — **igaz-e, amit ordít?** Van-e akár Kohányinak, akár a Kohányi által megbolondított tömegnek, törvényben biztosított joga arra, amit tesz?

Ezt mondja meg nekünk Kohányi Tihamér!

Mert tisztességtelen polgára Kohányi Tihamér ennek az országnak, és kétországot károsít meg akkor, amikor lapjában anarkhiát hirdet, s megerősíti a népet abbéli, és eddig is sok kárt okozott balhitében, hogy Amerika azért free-country, mert itt azt teszünk, amit akarunk.

Hát nem azt teszünk itt, Kohányi ur, amit akarunk, — de azt, amit a törvények parancsolnak.

„Félrevert harangok” című cikkében azt írta Kohányi, hogy Perényi Béla előtt két út állt, vagy az, hogy perel vagy pedig az, hogy megvárja a legközelebbi konvenziót, és panaszkodik.

En hát perelek, mert jogom van hozzá. Perelek pedig nem a magam nevében, de perelek annak a 73 fióknak a nevében, a melyk New Yorkban konvenziót tartott.

PERELÜNK PEDIG AZÉRT, HOGY AZ EGYLET TÖRVÉNYESEN BEJEGYEZTESSEK.

Elmondhat minket Kohányi ur lázadóknak, meg komédiásoknak, mi azért mégis a törvényes utat tartjuk be, mert tisztességes embernek ez a kötelessége.

Mi olyan egyletet akarunk, ahol nem csalják és nem lopják a népet.

Mi olyan egyletet akarunk, ahol a pénzünk nem lopják le az egylet nevérel, de ahol azt az állam őrzi meg.

Mi olyan egyletet akarunk, ahová, ha befizeti az a szegény munkásember a pénzt, hát nem vessz el, de meg nem is raghatják ki belőle azt, aki nem úgy beszél, ahogy azt a banda kívánja.

Mi olyan egyletet akarunk, ahol nem az újságírók, de a törvények parancsolnak.

És, ha Kohányi Tihamér tisztességes polgár és tisztességes újságíró, hát akkor ő is ilyen egyletet akar.

Meg lesz hát a Kohányi Tihamér kívánása és perelünk.

Békés uton, per nélkül akartuk az egylet törvényes bejegyeztesését keresztülvinni. Nem lehetett, mert Kohányi Tihamér félreverte a harangokat.

Csak a törvény erejével lehet a harangkötelet a Kohányi Tihamér kezéből kiesvarni. Jó lesz, ha az amerikai magyarság észretér s mielőtt a halálharangot meg nem huzza Kohányi Tihamér, addig esavarják ki azt a kötelet a kezéből, a melyet most oly eszevesztül rángat.

Ugyancsak a törvény erejével lehet már a Verhovay-Egyletben is a rendet helyreállítani, — egyébként nem.

Nem béke kell itt, de rend. **Legyen hát TÖRVÉNYES rend.**

Kohányi Tihamérnak végezetül csak azt ajánlom figyelmébe, hogy ha a lapjában az én nevem emlegeti — **ugy ne hazudjon, mint azt eddig tette.**

Ha már az én személyemmel kötötte össze ennek a mi meghurcolt és „legnagyobb” magyar lapja révén szétráni-

gált egyletünket, úgy várja meg, míg ebben az ügyben a bíróság határozott.

Legyen szabad egyben azt is megjegyezni, hogy én mitsem adok a „Szabadság” szerkesztőjének handabandázására. A „Szabadság” szerkesztője csak gyanúsít. Ezt tisztességes ember nem teszi.

En pedig azt mondom Kohányi Tihamérnak, hogy ha bár a nemtelenül megtámadott, s üzleti érdekeiben megsértett lapok türik is a hepezsáskodását, én nem tűröm.

Nem perelem Kohányi urat, mert engem nem tartanak ki azok a bankárok, a kik az amerikai magyaroknak a kamat nélküli betétjeit tartják.

És mivel nincsen pénzem arra, hogy pereljek, kijelentem, hogy én Kohányi Tihamérrel ott fogok elbánni, ahol találom. Tudom, hogy nem ez lesz az első eset, mikor Kohányi Tihamérrel, a „legelső amerikai magyar”-ral „elbánnak”. Ha elgondolom, hogy hány helyről dobták ki Kohányit, ha eszembe jut, hogy hány szörjapirult már érte az arczunk, úgy már csak azért is „elbánnok” vele, hogy felavassam az „Amerikai Magyar Szövetség” elnöki székébe. Először is így iktatták be.

Mikor három évvel ezelőtt egy New Yorkban tartott gyűlésen, érthető felháborodásban azt kiáltotta egy református pap, hogy „a legnagyobb amerikai erkölcsi testületnek nem lehet olyan ember a feje, akit mindenütt felképeletek, akit mindenütt megkínáltak”, akkor ezt a papot Kohányi félrejelentette az egyháznál, hogy „politizál”.

Hogy engem hol és miért jelentett fel Kohányi, azt nem tudom. Lehet, hogy ebben az ügyben is a johnstowni rendőr lesz a bíró, s még egyszer kitérő az egyletből.

Nyugodtan várom a lesújtó ítéletet, mert én ismerem polgári kötelességeimet, s tudom, hogy kivesszem a bírói páleázt azok kezéből, akik a törvények ellen uszítják az amerikai magyarságot.

Perényi Béla.

Nicaragua elfoglalása.

Nicaragua az Egyesült Államok hatalmában.

Az Egyesült Államok saját felügyelet alá helyezte Nicaraguát.

Tengerészeti partra szálltak, s ezeket rendes hadsereg fogja követni.

Az Egyesült Államok kormányának megskizott minden hivatalos összeköttetést Zelaya kormányával, s nem hivatalosan érintkezésbe lépett az Estrada tábornok vezérlete alatt levő forradalmi kormányal.

Knox külügyi államtitkár mindezekről kemény hangú jegyzékben értesítette a Zelaya-kormány képviselőtében Washingtonban székelő nicaraguai követet, Señor Rodriguezt.

Knox az átirathoz mellékelte a követ utlevelét, felmentve őt a további szolgálattól. Az átirat tartalmában Zelaya elnököt mint zsarnokot és bajesinálót bélyegzi meg, aki állandóan gonoszul viselte magát népéhez, s folytonosan megszegte a nemzetközi szerződéseket, melyeket a béke biztosítására kötöttek.

Kijelenti Knox, hogy az amerikaiak életét és vagyonbiztonságát meg kell védeni, és bárki is kerüljön uralomra, azt szigorúan felelősségre fogják vonni ez ország minden egyes polgárának biztonságáért és érdekeiért.

Az Egyesült Államok hadihajói elzárják Nicaraguát, melyet éppen olyan bannámnak fognak alávetni, amilyenben Kuba köztársaság részesült.

Falakon kívül.

A MAGYAR POLITIKAI ÉLET AMERIKAI TÜKRE.

Kövér Pistának is van egy párta, meg Sovány Jósának is. Világos tehát, miként a vakablak, hogy Kövér Pista, a maga pártjára drukkol, meg Sovány Jóska is a maga pártjára drukkol.

Kövér Pista feláll a hordóra és aszongya: Polgártársaim! En Kövér Pista vagyok az ut, igazság és az élet. Csak egy Kövér Pista vagyok, miképpen egy Isten és az én vagyok. **Velem tehát és senki mással!**

Sovány Jóska is feláll a hordóra és aszongya: „Polgártársaim! Nem Kövér Pista és Hunezt Gyuzsika az utak, az igazságok és életek, hanem én vagyok. En pedig csak egy Sovány Jóska vagyok, amiképpen egy Isten az égen. Velem tehát és senki mással!”

Magyarországon, ugyebár, így szoktuk ezt meg? Így hát.

Kinek, milyen maszlagja volt, élénk állt a hordóra, beadta a maszlagját, a maga maszlagját, amilyen csak neki volt, egyedül üdvözítő és boldogító; mi meg aztán bevettük, éljenzünk, későbbet meg is szavaztuk.

Sok csalafintaságok történtek, meg is csalódtunk egynehányszor, de hát követválasztástól követválasztásig, bizony kihepereltük, akár az iszom utáni but. Sok csalafintaságok történtek, de már egy csak szent volt minden hamisságok mellett is; kérem szeretettel: **a maszlag.** Jött Kövér Pista az ő maszlagjával, olyannal, amilyen csak neki volt, ez imponált is nekünk, be is vettük, már csak azért is bevettük, hogy összemérhessük a Sovány Jóska maszlagjával, olyannal, ami meg csak a Sovány Jósának volt.

Szóval, volt mindegyiknek kóstolója, volt tulajdon maszlagja, valamint mégis csak láthattunk a csalafintaságokból, a min, ugy, ahogy, maszlagoson, de mégis valahogy, eligazodhatunk.

Igy volt eddig, de nem lesz így ezután.

Bizonyos Sovány Jóska, akit Andrássy Gyulának hívnak, becsapott minket a maszlaggal csefétül. Kárunkra tört, az istenit a ezinegének! Mérges maszlagolt a hordón, sárgafeketétt és mi a Jóska-t lesegitettük a hordórol és kiakolbólintottuk, mondván: Kuss innen, selma, nekünk maszlag kinaltatódik, nem pedig len méreg.

A ezinege pedig dehog is ment el. Kidoztuk az ajtón és most kínálkozik befelé a kéménylyukon. Félti a farát, meg még visket is neki, hát már nem kínálja a maga büdös maszlagját, hanem — hogy időközben létrejöttek valahogy a Kövér Pistával, a Kossuth Ferenczel — annak a maszlagjába ojtotta a mérget és most meg már azzal akar minket maszlagolni. Azért van most már másként, mint a hogy annak előtte volt.

Most ugyanis Sovány Jóska feláll a hordóra és így 'szongya: „Polgártársaim! — Engem fartövön rugtatok, az én maszlagom büdös. Jó. Hát ne egyetek az én maszlagomat. Ne gyertek én utánam, mert én már nem is vagyok én, hanem a Kövér Pista. Ez a Kövér Pista pedig az ut, az igazság, az élet. Menjetez tehát ő utána! Melegen ajánlom a maszlagját! Vegyetez egészséggel be!” Igy 'szongya a selma ezinege és bajusza alatt görbén somolyog, gondolván; „Ugy is felfordultok tül!”

Mert hát igazán furesza kis ügy ám az, hogy most Andrássy Gyula veri Kossuth Ferencnek a dobort.

Ugy néz ki az ipar, mint az a bizonyos

trójai faló. Az meg ugy esett meg, hogy a várba, amely hősiezen verte vissza az ellent a falakról, egy nagy fa-lóban viték be a vitézeket, a gyilkosokat, az ostromlókat.

A vár, most a magyar nemzet hü nemzeti érzése, amely összetörte az andrássygyulákat, a bécsi pribékeket és hősiezen visszaveri őket. Vissza fogja venni, össze fogja zúzni pedig akkor is ezeket az urakat, ha a Kossuth Ferencz hasába bujván akarnának beljebb kerülni oda, ahonnan mindörökké kiragattak. Amen.

Árbóc.

Nép- és felségio.

Miért nem boldogul a magyar nemzet.

Az a szélesend, mely most odahaza uralodik, aggrasztó. Vagy azt jelenti, hogy a vezérek egytől-egyig beadták a derekukat és Ausztria meg egyszer végigázol Magyarországot testén, vagy pedig nagy viharok kitérését jelzi. Mindkét eset sajnálatos volna, mert az esetek mindegyike nemcsak megakasztaná Magyarországot fejlődését, de visszavetné azt hosszú időre.

Hogy a magyar vezérférfiak szeretik hazájukat, hogy csak a legvégső kényszernek engednek, ha beadják derekukat, kétségtelen. Ők, még azok is, akik Bécs felé kandikálnak, szívük mélyéből óhajtkják az erős, a magyar Magyarországot. Eziránt kétség nem lehet. De aziránt igenis jogosultak a kételyek, vajjon a magyar király óhajtkja-e az erős, a magyar Magyarországot.

Kossuth Ferencz november 25-én választói előtt kijelentette, hogy a király vétőjoga az alkotmány egy részét képezi, s így ezt a vétőjogot tisztelnünk kell. De a vétőjog elismerése, folytatá Kossuth nem jelenti egyuttal az abszolutizmus elismerését.

Kossuth Ferenczet még a bécsi kamarilla legsötétebb alakjai sem gyanusitják forradalmi eszmékkel, Kossuth Ferencz a szó legnemesebb értelmében a béke embere. Ezt bebizonyította három és fél évvel ezelőtt, mikor a békés kibontakozás kedvéért ellentétbe helyezkedett Kossuth Lajosnak szellemével és ugyanannak a Habsburgnak a kezéből elfogadott egy miniszteri tárazát, amely habsburgit Kossuth Lajos a magyar nemzet haladása érdekében kitérőnek mondott. Ha tehát most ugyanaz a békés és higgadt gondolkozás Kossuth Ferencz a fenti kijelentésére ragadtatta magát és hozzáfűzte: **ha nem fogok a koronától engedményeket kieszközölni, átmegegyek az ellenzékbe, ennek mélyebb jelentősége van.**

Az alkotmány a királynak felségjogokat, a népek fenségjogokat biztosít. A nép elismeri a királynak az alkotmányban biztosított felségjogait, de azt akarja, hogy ezeket a jogokat, a magyar király gyakorolja. Ha ő gyakorolná, fenségio és felségio alig jönnének egymással összeütközésbe. **Magyarország minden bajának kuforrása az, hogy a magyar király felségjogait az osztrák császár bitorolja.**

Ezt a panaszt halljuk mi Kossuth Ferencz kijelentéséből. **A magyar vezérférfiak nem a magyar királylyal, hanem az osztrák császárral alkudoznak.** Ezért nincsen kibontakozás. Ez kergeti a magyar nemzetet újból a forradalomba.

S. M.

NÉMETH JANOS V. CSASZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGREGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELARUSÍTÓ BANKER AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LEKÖTELEZETTESN JAR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARBJEGYZÉKEKET, BORTÁKOKSÉT, ÉRT. VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁST ÉRJON E CZIMEN.

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y

goromnak pénzért, mivel meg se hallgattak senki, ha akartam is szólni valamit. És akkor, hogy önként emélt meg a magyarságot, rögtön gondoltam, no én magyar, talán segít és segít. Miért a legnagyobb hála és köszönettel vagyok iránta és ezental többször meg fogom látogatni irásommal. Addig is a legjobb ösztönözéssel vagyok Kincses Zsigmond, 188 Nelson street, Brantford, Ontario, Canada. Így szól a levél, melyhez alig kell további megjegyzést fűzünk. A Kiss urhoz fordul, úgy jár, mint Kincses Zsigmond. Címe: **KISS EMIL, 104 Second Avenue, N.Y.**

TÖMEGES BEVÁNDORLÁS MAGYARORSZÁGBÓL. Amint ezt hiteles forrás után még a múlt héten megírtuk, a most lefolyt héten a bevándorlás Magyarországból tényleg felszökött szédületes magasságba; a lefolyt héten ugyanis **HÁROMEZER KÉTSZÁZNYOLCZVAN-NEGYEN** érkeztek Magyarországból a new yorki kikötőbe, köztük 577 magyar, 1378 tót, 397 sváb, 740 horvát és 192 román.

A bevándorlók közül New York államban maradt 56 magyar, 148 tót, 36 sváb, 34 horvát. **Pennsylvania** ment 67 magyar, 195 tót, 56 sváb, 31 horvát és 41 román. **Ohio** államba utazott 89 magyar, 134 tót, 70 sváb, 28 horvát és 45 román. **New Jersey** államba ment 49 magyar, 171 tót, 48 sváb, 112 horvát és 19 román. **Connecticut** államba utazott 18 magyar, 54 tót, 13 sváb, 22 horvát. **West Virginia** ment 26 magyar, 109 tót, 65 horvát, 26 román. **Missouri** államba utazott 27 magyar, 89 tót, 62 sváb, 67 horvát. **Michigan** ment 84 magyar, 153 tót, 10 sváb, 134 horvát és 30 román. **Deware** 6 magyar és 25 horvát utazott. **Illinois** államba ment 50 magyar, 132 tót, 11 sváb, 108 horvát és 25 román. **Indiana** ment 80 magyar, 126 tót, 43 sváb, 32 horvát és 48 román. **Wisconsin** ment 25 magyar, 67 tót, 48 sváb, 56 horvát. **Californiába** 17, **Coloradoba** 9 horvát utazott.

VACSORA POLGÁRY GÉZA TISZTELETERE. Polgáry Géza jeles magyar festőművész tiszteletére holnap, szombat este 8 órakor a demokrata kör helyiségeiben házi estélyes vacsora lesz. A vacsorán a hírneves magyar művészen kívül ennek legtekélyesebb tisztelői fognak részt venni.

MAGYAR SZÍNHÁZ NEW YORK-BAN. Habár a magyar színház eszméje most távolabb van a megvalósulástól, mint valaha, egynehány szál lelkes színészember mégsem engedti teljesen elbukni ezt a szép kulturális eszmét. Ennek az eszmének szolgálatába szegődött ismét **Halmos Böske** kitünő művésznőnk, aki a sok kudarcz után, mely a new yorki magyar színházat érte, elhatározta ugyan, hogy végképp visszavonul a magyar színházról, de a kulturális kötelességére való hivatkozásnak ellenállni nem bírta. Így tehát ő fogja a december 19-én a Webster Hallban színpadra lépő „Magdolna”-ban a czimzerepet eljátszani. Ez előadásra már most felhívjuk a magyarság figyelmét.

ÚJ MAGYAR KONZULÁTUS KANADÁBAN. Már évekkal ezelőtt a Bevándorló vezércikkében rámutattunk arra, hogy a canadai Manitobában felszaporodott magyarságra ügyet sem vet a külügyi képviselő és kimutattuk egy ottan felállítandó konzulátus szükségességét. Ezt végre belátták és Winnipeg székhellyel konzulátust létesítettek. Ez új konzulátus vezetője dr. Schwigel H. György dr. Schwigel menyire fogja a manitobai magyarok gondját viselni, azt még csak működése fogja elárulni.

AZ AMERIKAI MAGYAR TÁRSASÁGOK JELMEZÉSBALJA. A new yorki magyar kolóniából bizonyára sok fiatal lény és fiatal ember várja epedve a december 4-iki holnapi napot, amidőn az Amerikai Magyar Társaságok jelmezbalját fogja megtartani az új Stuyvesant Casino diszes termében, mely a 140 Second Avenue alatt van. Az egylet világi bizottsága fáradságot nem ismerő buzgalommal készítette elő ezt a mulatságot, s így bizonyosra vehető, hogy felejtetetlen, kedves estében lesz részük azoknak, akik e mulatságon részt vesznek. A rendezés és a mulatság sikere érdekében kifejtett leleményességükkel és szorgalmukkal különösen kitűntek **Gaertner Etel, Svéd Anna, Klein Janka** és **Winter Margit** kisasszonyok, akiknek sem első, sem utolsó mesterművük ez a sikerült mulatság.

A rendezőség ötven dollár értékű jutalmakat fog kiosztani a legszebben öltözködő jelmezestek között. Érdekes utjás, hogy a jelmezest elbírálására a közönség köréből fognak bíráló bizottságot választani. Jegyvet a mulatságra a helyszínen lehet kapni. Ára 25 cent.

ÉRDEKES VITA YOUNGSTOWN-BAN. Amint az Ohio állambeli Youngstownból értesítettek bennünket, érdekes nyilvános vita folyt le ott múlt szombaton. A vita tárgyát a bevándorló magyarok képezték. A magyarok érdekében **Hámory V. Gusztáv** ismert youngstowni magyar bankár szállt síkra, míg a bennszülöttek nevében **Campbell** ur, az ottani Tube & Sheet Company elnöke beszélt. Hámory megkapván eszetelte, miképp érkezik a magyar munkás ide, mennyi becsületességet, munkakerőt és munkakedvet hoz magával ide s hogy eszerben mennyi lenézéssel és viszontagsággal találkozik, míg testi épségének és gyakran életének veszélyeztetésével kenyeret adó munkára akad. Leírja, hogy az előmunkások mennyire fosztogatják és mennyire kímélik a munkásokat, kik sem a nyelvet, sem az itteni szokásokat nem ismerik s így védekezni nem bírnak. Rámutat, hogy miképp eszínálnak itt a magyar munkások gonosztevőt azzal, hogy bíró elé czipelik, ha kisértés ittas fővel megy végig az utcán. Vagy nem érti meg, hogy megbírságotlák, vagy nincsen pénze s akkor becsukják. A statisztikus azután kimondja, hogy ennyi és ennyi magyar „gonosztevő” van.

Hámory előadását lelkesen megjelenték és az öt követő Campbell nyíltan bevallotta, hogy a dolgok ilyenén állását nem ismerte s amennyire az ő gyára jön tekintetbe, azon lesz, hogy az idegenszámazású munkások helyzetét megjavíjon.

A MAGYAR DEMOKRATA KÖR RENDKIVÜLI GYÜLÉSE. A New York városi Magyar Demokrata Kör vasárnap délután félháromkor a 322 East 72. utca alatti klubhelyiségeiben rendkívüli gyűlést tart. A gyűlésen a Gaynor-lakomára való utolsó intézkedések fognak megjelenni. A lakoma igazán nagyszabásúnak ígérkezik.

FIGYELEM, MAGYAR NYOMDASZOK! Felszólítanak a New Yorkban és környékén élő magyar nyomdászok, hogy ha saját érdeküket előmozdítani és szolgálni akarják, lépjenek be a **NEW YORKI MAGYAR NYOMDÁSZ-UNIO**-ba (Hungarian Typographical Union No. 440.). Jelentkezhetnek minden hónap első vasárnapján — 145-47 E. 53rd St., **GROLL'S HALL**-ban — tartandó gyűlések alkalmával, vagy **Farkas Elemér** elnöknel, 18 St. Mark's Place.

GÁZ MÉRGEZÉS BRIDGEPORTON. Kaszás Imre a Clinton street 103. száma alatt lakó honfitársunk hétfőn jól befűtött a szobájában levő gázkályhába, de a eső valamiképp kiszakadt és a belőle kiömlő gáz Kaszást teljesen elkábította. A fojtó gázsugra a szomszédok feltörték a lakás ajtaját, majd orvostól küldtek. Dr. Bennett térítette eszméltre Kaszást, aki a Locomobil Company munkása.

ÚJ KAVÉHAZ BRIDGEPORTON. Singer és Schwarz urak egy a mai igényeknek teljesen megfelelő kávéházat nyitottak, amelyre a bridgeportiakk figyelmét felhívjuk. Újvilág-kávéház a neve az új mulatóhelynek.

KÖVÉRÉK RENDKIVÜLI KONVEN-CZIÓJA. Mikor e sorokat írjuk, a Kövérek által Pittsburgba egybehívott rendkívüli konvencziója a Verhovay-Egyletnek még nem fejeződött be. E rendkívüli főgyűlés lefolyásához tehát csak lapunk jövő számában fognak szólhatni. A konvenczió megnyitása zajjal járt, mert egyes tagok megrendszabályozásával akarták kezdeni. Hisszik, hogy később sikerült a rendet helyreállítani.

YOUNGS-OWNI HÍREK. Kiss Istvánt és nejét, szül. **Béres Mária**t, akik a borsodmegyei Szalonna községből származtak át Youngstownba, mely gyász érte. Másfél éves Árpád fiaskájukat elragadták tőlük a halál. A gyászszertartást tiszt. **Ánko Gyula** helybeli magyar ref. lelkész végezte. — **Mitró János** itteni görög kath. tanító házára rászállott a gölya és karcsónyra egészséges fiút hozott. A mama jól érzi magát és a tegnapi megtartott keresztelőn, melyen **Hancu Mihály** és **Zapotóczy Gusztáv** né szepeltek mint keresztstülők, vígan táncolt világos virradtig.

Válasz.

Bandré György aláírásával egy főmédvőny jelen meg, melynek értelmű szerzője az ellenem és tönkretételelemre szövetkezett társaság.

Midőn kijelentem, hogy az abban foglalt vád nem egyéb, mint egy beteges agy szüleménye — komjátáti — itt nyilvánosan, bátran és felelőtlenül fűvel meg merem mondani, hogy **sehol soha még eddig nem volt feleségem**; így hát ellenségeim bosszantására csakugyan még nőtlen em-

ber vagyok; aki ennek ellenkezőjét állítja: az tudva, szándékosan, rosszakaratból hazudik. Sajnos, de való, Amerikában még nem volt együtt 200 dollárom, hanem volt mégis kis megtakarított pénzem, de azt arcom véres verejtékével, két kezem keserves munkájával, becsületes uton szereztem a következő cégek-nél: Broomer Mfg. Co., Yates Hotel, Columbia Smelting & Refining Co. és R. E. Dietz & Co., New York City.

Ami pedig a nagy garral hirdett nagybizottsági ülést illeti, hát az sem felel meg egészen és ugy a valóságnak, mint az ott közölve volt; no de az a gyűlés nem is képviselte a bridgeporti öszmagyarság nagybizottságát, hiszen a nagybizottságnak, úgy hiszem, 36-38 tagja van és azon a bizonyos gyűlésen összesen csak 18-an voltak jelen és azok is 4-5 kivétellel, csakis a State St-i ref. és a gör. kath. lelkész által berendelt hívek — tehát az én halálos ellenségeim — voltak, akik ezt az alkalmat használták fel arra, mert látták, hogy többségben vannak. Hát azt hiszik, hogy ezek képviselik, vagy képviselhetik a bridgeporti öszmagyarság nagybizottságát? Én nem. **Rényi Jenő.**

Még egy nyilatkozat.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Beesés lapjában **Rényi Jenő** neve alatt egy „Nyilatkozat” jelent meg, amelyben két bridgeporti lelkészt iparkodtak sárral behajigálni; hogy az illető lelkészekről mit mond **Rényi ur**, ahhoz nincs semmi szavam, arra megkapja majd a választ illetékes helyről, hanem nyilatkozatában belekontárkodik a „nagybizottságba” is, azt állítván erről a testületről — amely 21 bridgeporti betegsegélyező és kulturális egyesület delegátusaiból alakult — hogy az ottan csak személyeskednek, s hozzáfűzi, hogy a számottevő római kath. és a Pine streeti magyar ref. egyház lelkészei épp ily okokból már nem is tagjai ennek a nagybizottságnak.

Hát ez vakmerő állítás, mert a számottevő római kath. egyházközégség jelenlegi lelkésze még nem volt tagja a nagybizottságnak s így azt ott sem hagyhatta.

A Pine streeti ref. lelkész kilépése pedig a f. évi március 22-iki gyűléstől feltehetőleg még nem volt tagja a nagybizottságnak, amely így szól: **T. Harsányi István** lelkészön jegyzői tisztségéről, mivel egészségének helyreállításáért elhagyta Bridgeportot. S egyuttal a nagybizottságban elfoglalt tagságáról is emond.

Ami a személyeskedést illeti, **Rényi ur** oda be nem furakodott, addig nem ismertük ott a személyeskedést. Most, hogy egyhangú kizárásban részesült, ismét csend lesz.

Ennyit az igazság kedvéért. **BANDRÉ GYÖRGY,** n. b. jegyző.

Nyilttér.

Nyilatkozat **Rényi Jenő** ellen.

Vettük a következő levelet: **A bridgeporti Conn. gör. szert. templom-egyletől.** Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Az ide tisztelettel csatolt „Kivonat”-ot ama kéressel van szerencsém megküldeni, sziveskednék azt b. lapjának legközelebb megjelenni számában leközölni. Kérem megismétlésével vagyok **Bridgeport, Conn., 1909 november 29-én,** hazafias üdvözléssel **Kundráth István,** t. e. l. titkár.

KIVONAT. A bridgeporti és vidéki Gör. Szt. Jánosról elnevezett gör. szert. kath. magyar egyházközégségnek (templomegylet) 1909. évi november hó 28-án tartott rendes havi gyűlésének jegyzőkönyvéből. Ezek után **Szalkó János** egyetli elnök és egyházközégségi főgondnok emelkedett fel szólásra, mondván: A New Yorkban megjelent Bevándorló című hetilap 1909. évi november hó 28-án megjelent 95-ik számában egy — a **Rényi Jenő** nevét viselő „Nyilatkozat” látott napvilágot, mely nyilatkozatban szeretve tisztelt lelképásztornak, **főt. Lukács János** lelkész ur személyével kapcsolatban olyan dolgokat ír a legnagyobb méltósággal, az ő talni tudósításában, mely rágalomhoz hasonlít meg a legnagyobb ellensége sem (ha ugyan van olyan) írhat, illetve mondhat a főtiszt, ur személyét illetőleg. Ismerve főtiszt, lelkész urunk személyét, tisztá jellemét és áldásos munkálkodását, indítványozta a gyűlés m. t. tagjai előtt, hogy teljes bizalmat szavazzanak az ártatlannal megbuzorolt főtiszt, lelképásztornaknak, egyuttal pedig kérve a gyűlés nagy számban megjelent tagjait, hogy utasítsák vissza a Bevándorló ez. lapban közölt rosszakaratú kóhalmán s **Rényi Jenő** bridgeporti tudósítóján szemben megvetését fejezze ki a gyűlés, mint olyan erőszakkal a nyilvánosság előtt megvághatni, teljes megvetéssel sújtja s egyben elhatározza és kimondja, hogy a mai jegyzőkönyvének ezen pontja ugy az „Amerikai Magyar Népszava”, mint a „Bevándorló” című lapokban közzététessék. Kelt **Bridgeport, Conn. 1909 november 28-án.** A gyűlés megbízásából **Szalkó János** t. e. elnök és egyh. k. főgondnok, **Kundráth István** t. e. l. titkár.

WILLIAM S. SUSSMAN
INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.
45 Cedar Street, Telefon 4219 John.
NEW YORK.

ROSETT M. Bankházai
30 év óta fennállnak
FŐÜZLET: 197 STANTON STREET - NEW YORK
FIKÓZULETEK:
477 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
145 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N. J.
22 N. MAIN STREET, WILKESBARRE, Pa.
142 FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, O.
PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGY, JOGÜZLET.

ROBERT LEWIN & CO.
14 Shmithfield St., PITTSBURG, PA.
Az Egyesült Államokban első magyaroknak legnagyobb és legrégebb bevásárló helye borok és pálinkák számára.
Harminczéves fennállása óta a legelősebb, legjobb és legtisztább italok mindig itt voltak kaphatók. A rak-tár, mely Pittsburgnak látványossága,
14 SHMITHFIELD STREET
alatt van. Magyarok, keressétek fel csak egyszer a megrendelésekkel a **ROBERT LEWIN & CO.** céget s meg fogtok győződni arról, hogy ott kisütstön főt valódi törkölyt és igazi hazai szilvóriumot fogtok kapni.
.....Ötdolláron felüli rendelésnél az express-költség meg lesz térítve.....
A PÉNZ MONEY ORDEREN ELŐRE BEKÜLDENDŐ.

The Dollar Savings & Trust Co.
YOUNGSTOWN, OHIO
Vagyis \$9,500,000. Pénzt küld az órázá-ba és a világ minden részébe gyorsan, ol-csan, pontosan. Fennbetelek után 4 százalé-lik kamatot fizet. Magyar osztály vezetője **BURGER B. LAJOS**

THE FIRST NATIONAL BANK OF NORTHFORK
United States Depository.
NORTHFORKI ELSŐ NEMZETI BANK
Az Egyesült Államok betéti helye.
Tőke: \$500,000. Megkeresett felesleg: \$200,000.
MEGKEZDTE AZ ÜZLETET 1906 SEPTEMBERBEN.
A legelőkelőbb hajó-LESTER G. TONEY, elnök, Postautalványokat az
vonalak ügynökei. WM. J. BEURY, alelnök, Egyesült Államok és
Külföldi pénzeket: R. B. PARRISH, pénztáros. a világ minden részé-
vesznek és eladnak. : : : : be küldenek : : : :
NORTHFORK, McDOWELL CO., WEST VIRGINIA.

Bámulatos methodusok bámulatos sikere!
A Connecticut Medical Institute
BRIDGEPORTON, CONN., 13 STATE STREET
főkirovót nyitott és a megnyitás esztőrtökön, pénteken és szombaton pártatlan eredményel járt olyanira, hogy **Mason dr.** kénytelen volt az éjszakán át ottmaradni, hogy a betegek nagy csodálatot kezelhesse. És ennek dacára sok esetet át kellett tenni a **NEW HAVEN-I IRODÁBA**, hogy ott a kitünő specialista orvosok által kezeltesse.
Mason és Olmsted orvos urak mindenféle krónikus és idegbetegségeket gyorsan és állandó sikerrel gyógyítanak. Az ő bámulatos belégszési módszerikkel **KATARRUST, ASZTMAT, GÉGEGYULADAST** és **SORVADAST** gyógyítanak és ez az egyedüli gyógy-mód, melyet az **AMERIKAI NEMZETKÖZI TUDÓVÉSZ KONGRESSZUS** helyesnek talált.
Rákört és daganatokat, aranyeret és kinövéses fájdalom nélküli gyógyítanak ezek a nagy tanárok, anélkül, hogy kést használnának, anélkül, hogy a beteg a vért vagy a munkaidőjét elveszítse. Ezen módszer által ezek a jeles specialisták az asszonyok ezrei mentették meg a műtő késeknek borzalmaitól.
VER, BÖR, CSONT, GYOMOR, HAS, VESE, SZIV, HOLYAG, FÉRFAK NEMI BETEGSÉGEIT, mint gonorrhoea, szifilisz, elgyengült erő, idegesség, gyorsan és biztosan gyógyítanak ezek az orvos-tanárok csodás módszerük révén.
Ha ezen bajok bármelyikében vagy más bajban szenved, látogassa meg ezeket a nagy férfiakat, akik Amerikának vezető specialistái. Hadd gyógyítsák meg önt, mielőtt a betegség veszélybe sodorná az életét. Látogassa meg őket ma. — **ORVOSI TANÁCS INGYEN.**
Connecticut Medical Institute
Rendelő orvosok: **Dr. F. E. MASON, Dr. C. E. OLMSTED.**
313 State Street, Bridgeport, Conn.
A NEW HAVENI IRODA:
39 Center Street, New Haven, Conn.

Kérem. és CSAKIS IGY czimzendő: „A BEVAN-DORLÓ”, 322 East 72nd Street, NEW YORK.
Előfizetés: hirdetés díjak, valamint a lapot illető mindennemű közlemény igr

A BEVÁNDORLO

AMERIKAI DOLGOK.

A NAGYVILÁGBÓL.

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadó: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 322 EAST 72ND STREET, NEW YORK. Telefonszám: Lenox 6766.

FIÓKTRODÁK: Pittsburgh, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város és Kanada egész évre... \$4.— For the United States, 1 year... \$3.00 Magyarország egész évre... \$5.—

THE IMMIGRANT A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 322 East 72nd St., New York. Telephone: Lenox 6766.

BRANCH OFFICES: Pittsburgh, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year... \$4.— Egyesült Államok egész évre... \$3.00 For Hungary, 1 year... \$5.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

—Az a vezérezik, melyet Perényi Béla lapunk mai számában „Félrevert hangok” cím alatt írt, kissé erős hangon van megírva. Egyes kitételeivel nem is értünk egyet. Mégis leközlöttük. Leközlöttük, mert elvégre határt kell szabni az ésszerű elképzeléseknek, mely a közzétételére erényné, a törvénytelenséget dicső, Istennek tetsző tette akarja avatni.

—Kohányi Tihamér lapja volt az, a mely annak idején leghangosabban kiabált Kövérék ellen és a felháborodás hangján utalt a Kövérék által elkövetett törvénytelenségekre. Amióta Kohányi Tihamér lapja „hivatalos” lett, azóta nemcsak a lapnak hangja változott meg, de megváltoztak Kövérék is. A tisztesség apostolai lettek Kohányi ur szemében, míg mindenki, aki nem akar velük egy követ futni, szimplán gazember. Ezen állapotokon változtatni kell. Ezt a változást elő fogja segíteni Perényi ezikke is. Ezért közöltük le kemény kitételei daczára.

—Bridgeporton két magyar pap megszervezte magát, mivel ottani tudósítónk megírta, hogy egy magyar nemzeti ünnepélyről elmaradtak. A két pap ezt a hírt megezdíthatta volna, vagy kimagyarázhatta volna távollmaradását, vagy megtehetné volna azt is, hogy figyelemre sem méltatja a szóban forgó híreséket. Ez férfias, paphoz méltó eljárás lett volna.

—Nem ezt az utat választották. Mozgósították híveiket, általuk üldözöbe veték, erkölcsi halottak nyilvánították a tudósítót, akinek családi életét is kivítették a pénzra. Ha a „béke apostolai” így járnak el, mit várjunk akkor a közönséges halandóktól?

—Az Amerikai Magyar Szövetség titkára más helyütt egész terjedelmében leközölt jelentésében azon panaszkodik, hogy az amerikai magyarokat még akkor sem lehet egy kalap alá hozni amikor a saját érdekük ezt megparanasszák. — Igaza van a derék titkárnak. Csakhogy a hibát nem az amerikai magyarságban szabad keresnünk. Másutt. A vezérekben. És azokban, akik vezérek gyanánt feltöltik magukat.

—Semmi újabb hír hazulról. Csendes minden. A vihar előtti esend volna ez?

—Háromszékűszáznyolcvannégy magyarországi bevándorló egy héten belül. A rideg bevándorlási törvények daczára. Talán azért menekülnek ide hazulról, mert Hengeimüller nagykövet szerint Ferenéz József atyáikról gondoskodik az amerikai magyarokról. Odahaza ugyanis vajmi mást tapasztalnak Ferenéz József részéről.

—Rockefellert, az olajkirályt, el akarták lopni. Magas váltásdíjat akartak tőle kizsarolni. A királyoknak azonban, úgy látszik, külön gondviselésük van. Felfedezték az összeesküvést, mielőtt végrehajtották volna. A kizsarolást, a kiszélesítést zavartalanul csakis olaj- és más királyok végezhetik.

—A Bevándorló Naptára sajtó alatt van. Tartalmas könyv lesz, melyet minden előfizető ingyen fog megkapni.

Bombamerénylet a bérházban. A híres „Fekete kéz” banda tagjai ismét merényletet követtek el békés polgárok ellen. Az 506 East 13-ik utcában van Giovanni Paresi gazdag olasz kereskedő bérháza. Paresi évek óta számos fenyegető levelet kapott a Fekete kéz tagjaitól, s ez okból állandóan bujdosik. Háza környékét a rendőrség „veszélyes negyed”-nek nevezi. Az utóbbi évek alatt e környéken számos bűntett történt, s a támadások legtöbbszörre a Paresi bérházban lakók ellen irányultak.

Hétfőn valaki bombát helyezett el a ház tetejére a kémény mögé, mely csakhamar felrobbant. A ház alapjában megérződött, s a felső emeleten levő lakást és ennek butorait teljesen tönkretette. Az e lakásban lakó Elmich-család éppen vacsoránál ült a konyhában, midőn a robbanás történt. A repülő szilánkok a családfőt szemé világtól fosztották meg. A tettest, aki minden valószínűség szerint tagja a Fekete kéz szövetségnek, még nem tudták elfogni.

Munkászvezérek Taftnál. Gompers Samuel, Mitchell János és Morrison Ferenéz, az amerikai munkásszövetség vezetői hétfőn hosszabb értekezletet tartottak Taft elnökkel az új különleges törvények dolgában, melyeket a munkások érdekében akarnak létesíteni. A tanácskozásról a munkászvezérek egyesesen a legfelsőbb bíróság tárgyalótermébe mentek, hol a bíróság az ellenük hozott börtönítélet ügyében benyújtott felelőszöveget tárgyalás alá. Döntés még nem történt.

Caragua okkupációja. Washingtonban annak a híre érkezett, hogy az Egyesült Államok tengerészei Nicaraguában partira szálltak. Alították Zelaya elnök hívei főnökük érdekében elforradalmat kezdeményeztek, ami a helyzetet még bonyolalmasabbá teszi.

Vérező farmer. Greenville-ban. Ötéves tragédia történt, mely 64 ember életébe került. Egy Clyde Weaver nevű farmer, akit évek óta igazga, erőszakos embernek ismertek, az elfogatására érkezett sheriff agyonlőtte. Majd a saját koros anyját és még két rendőrt is lelőtt. Midőn később jönnon érkezett rendőrök a szomszédok segítségével a házat megstromolták. Weaver, aki a ház padlásán rejtőzködött el, önmagát lölte agyon.

„Vérontástól sem riadunk vissza”. Ezt a kijelentést tette Parkhurst asszony, az angol radikális suffragisták vezetője egy, a Hudson-színházban tartott gyűlésen. Elmondta, hogy az angol suffragisták, ha kell, forradalmat, vérontást is rendeznek, ha a női szavazójogot szép szerével meg nem kaphatják. Hogy eddig vérontás nem történt, ez csak az angol suffragisták nagy higgadtságát és önuralmát bizonyítja.

Vizsgálat a telefonszolgálatok ellen. A távbeszélő- és távíró-társaságok üzleti módszerének megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság a héten megkezdte működését. A bizottság a kihallgatásokat a new yorki városban eszközöli, mely előreláthatólag mintegy hat hétig fog tartani. A bizottság ezéja, hogy a társaságnak a közönséggel szemben létező viszonyát alaposan megvizsgálja, s döntő véleményt mondjon arra nézve, nem-e szükséges a távíró- és távbeszélőszolgálatot hatóságai felügyelet alá helyezni.

Oroszlánfejű ember. Cincinnati-ban, O. van egy fiatal cipész, akit Charles Myersnek hívnak. Myers feje pár héttel ezelőtt kezdte elveszteni emberi formáját s oroszlánfej-alakot öltött. Az átalakulás fokáról

fokra történt. Bevitték a városi kórházba, hol bemutatták az orvosi egyesület tagjainak. Az orvosok a cipész esetét a legtrikább betegségek egyikének mondják, melyhez hasonlóról már tudnak, bár igen kevés fordult még elő. A betegséget az orvosok „leontiasis ossea” néven ismerik.

Az utóbbi három év alatt Myers koponyájának csontjai fokozódni kezdtek, s a fej egész alakja most már annyira megváltozott, hogy az sokkal jobban hasonlít az állatok királyához, mint emberi lény fejéhez.

Az orvosok nyilatkozata szerint az ember rövid idő alatt vagy megőrül, vagy meg fog halni.

Földmívelés virágzása Amerikában. A washingtoni földmívelési miniszter a napokban adta ki évi jelentését az Egyesült Államok földmívelésének állapotáról. A jelentés szerint az idei év a legvirágzóbb és legjövendőbb volt az Egyesült Államok történetében. A farmerok nagy jobb évük volt, mint valaha. A farmtermékek értéke annyira emelkedett az előbbi évek termésének értékéhez képest, hogy azt csupán hosszú számsorokkal lehet kifejezni. Az érték az utóbbi tíz év alatt megkétszereződött. Az utóbbi év termésének értéke 8.760.000.000 dollár, szemben az előbbi év 869.000.000 dollárjával.

Az utóbbi tíz év földmívelésének virágzása nagy haladást jelent az Egyesült Államok történetében. Ez a virágzás letérszette a terheket, számos új bankot létesített, jobb otthonokat, s a farmerből elsőrendű polgárt csinált. Ez segítette a farmer, hogy talaját megjavítsa, s azt termékenyebbé tegye.

Az emelkedés mennyiségére nézve első helyen áll a kukorica, második helyen a gyapot, míg a buza harmadik helyre került.

Fehér Jenő

ur lapunk képviseletében most utazza be NEW JERSEY államot és PENNSYLVANIA keleti részét. Kérjük ottani honfitársainkat, sziveskedjenek Fehér Jenő urat pártfogásukba venni. Előfizetések és hirdetései díjak felvételére fel van jogosítva.

APPALACHIA, VIRGINIA First National Bank ELSŐ NEMZETI BANK Tőke és felesleg 50.000.000 dolláron felül. Három százalékos fizet évente januárius és július elején. Bármi összeggel számlát nyithat s minden letétet bármely pillanatban visszafizetünk. Ez a bank nagy testületek tulajdona, amelyek Wise Countyban vannak üzemben és milliónyi dollárokat képviselnek. A deponált pénze tehát teljesen biztos és bármikor visszavonható. Mintán bankunk NEMZETI BANK, az Egyesült Államok kormányának felügyelete alatt áll. E. J. Prescott, H. F. Whitehead, G. Jenkins, elnök, alelnök, pénztáros.

DETROITI MAGYAR ORVOS: Dr. HERBERT LEO volt császári és királyi ezredorvos. TITKOS BETEGSÉGEK SZAKORVOSA 2225 JEFFERSON AVE., WEST DETROIT, MICH

Dr. Farkas D. János, 315 Market St., McKeesport, Pa. Magyarországi és amerikai egyetemet végzett orvos, elvállal mindenféle betegségek gyógyítását. IRODAI ÓRAK: Del előtt 9 órától 11-g. Del után 1 órától 3-g. Este 7 órától 9 óráig. TELEFON: P. & A. 800.

HAJOJEGYÉT VEGYE MEG KISS EMIL BANKRÁVAL 104 SECOND AVE. NEW YORK

DR. KIRÁLY BÉLA KERESZTYÉN GYÓGYINTÉZETE 123-5 Street, McKeesport Pa. Gyógykezelék a saját intézetemben mindennemű betegséget, úgy nőknél mint férfiaknál kés, fájdalom és elaltatás nélkül. Haskéregörülést, rákot, jótállás mellett, operáció nélkül végbélhajok. Férfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe. LEVÉLBELI MEGKERESÉSEKBE EMLITSÉK A „BEVÁNDORLO”-T. Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

Hofrichter a börtönben. Hofrichter Adolf főhadnagyot, a hamarosan nagy hírnévre vergődött mérgezőt a bécsi helyőrségi börtön ötödik számú cellájában helyezték el. A foglyot kettős őrség éjjel-nappal szemmel tartja. A fogoly előbbi daczos, önzertes magatartása megszünt, s teljesen megtört hangulatban gubbaszt börtönében. Nagyfokú idegességben szenved, s valószínű, hogy elmeállapotát vizsgálat alá vetik.

A közönség rokonszenve teljes mértékben fordul a mérgező szerencsétlen feleségére felé, akit férje büntetének hirtelen halálos beteggé tett, s aki valószínűleg mit sem tudott férje cselekményéről. Manuel és Fallières vadászata. Manuel portugál király és Fallières, a franciaia közönségság élnöke együtt vadásztak a hétan a rambouilleti erdőségekben. A vadászati meglehetősen eredményteljes volt, mert mintegy 650 vadat ejtettek el. Még ugyanaznap este visszatértek Párizsba, hol megnézték a Comédie Francaise-ban a „Szerelmi órák” című szindarab előadását.

Elhalasztott forradalom. Santo Domingo szigetén napok óta heves felhőszakadás pusztít, amilyenre már évek óta nem emlékeznek. A szigetén forradalom volt készülődésben, de a forradalmárok kénytelenek voltak a hosszú esőzés miatt a forradalom kitörését és az ellenségeskedést fel függeszteni. A sziget békésebb hajlamú lakosai most azért imádkoznak, hogy az esőzés minél tovább tartson.

A német birodalmi gyűlés megnyitása. Vilmos német császár kedden nyitotta meg a birodalmi gyűlés új ülészakát egy trónbeszédrel, melyet egy Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár által átnyújtott papírról olvasott fel. A beszéd főleg belügyi kérdésekkel foglalkozott, s többek között azt a fontos kijelentést foglalta magában, hogy a kormány a betegségelezi bizonysítást ki akarja terjeszteni a munkásszolgálat arra a részére is, mely eddig nem részesült ennek jótéteményeiben. Az elhalt munkások hátramaradt családtagjairésére is gondoskodnak segélyről. E czélból a munkásbiztosítási törvényt fontos módosításokkal látják el.

Tengereitüli birtokaink. — folytatva a császár, — szépen virágoznak, s jövendelmük emelkedése fel fog bennünket menteni a gyarmatok költségeinek terheitől.

A trónbeszéd a hármasszövetségről is tett említést. Határozottan remélem, — mondá a császár, — hogy a három nagyhatalom tovább is folytatja közös együttműködését, s erejüket népeik javára és a béke ápolására fogják felhasználni.

A megnyitást ragyogó, díszes környezetben folyt le, amint az évek óta szokásos. A szocialisták egyike sem jelent meg a császári palota fehér termében, hol a megnyitási szertartás történt.

Berlini nők a választójogért. A suffragista láz Berlinben is kitört. Az üzletekben alkalmazott nők hét helyen tartottak nagygyűlést, melyen azt a követelést hangoztatták, hogy nekik is legyen beleszólasuk a kereskedelmi bíróságok megválasz-

tásába, melyek a főnök és alkalmazott között felmerült vitás ügyeket döntik el. Oroszlánvadászati nyilakkal. Roosevelt, aki még mindig Afrikában vadászik, a napokban tanuja volt egy vadászatnak, melyet benszültöttek nyilakkal rendeztek oroszánok ellen. Ugy Roosevelt, mint kisérletben levő fia, Kermit, kitünő egészségben vannak

Szibériai medvevadászati.

Ősz vége felé, az első havazások beálltával a szibériai medve vadászati kezdődött. A felvétel, amelyen az egész telet átalszusa, már ősz elején kezdődött el. Többnyire valamely lejtős helyen álló fa közelében vájja a barlangját, a melynek nyílása azonban olyan szűk, hogy a medve éppen csak kikerül a barlangból, tud bujni rajta. Maga a tulajdonképpeni barlang elég tágas és egyik fele fűvel van kipárnázva; ez a medve fekvőhelye.

A medvevadászati akkor kezdődik, a mikor már vastag hóréteg borítja a földet. A medvevadászok ilyenkor bejárják a lejtős helyeket és sorra megvizsgálják a fáknek földhöz közel eső ágait, vajjon nem lepte-e el a dör? Ha ugyanis a fa közelében medvebarlang van, akkor a barlangból felszálló gőzök, amelyek a hórétegen keresztül a szabadba jutnak, a fa ágain dör alakjában lecsapódnak. Ha a medvevadászok ilyen dörlepte fára akadnak, akkor alóla eltakarítják a hóréteget s csakhamar rátalálnak a barlang nyílására, amelyet a medve szintén fűvel szokott beföldni. Ekkor rendszeren már hallani a medve hortyogását. Hogy a medve a barlangból valahogy ki ne szökhesen, az ágakkal beföldik a barlang nyílását. Azután azon a helyen, ahol a medve fekvőhelyét sejtik, ásni kezdenek, amíg csak kis nyílás nem támad, amelyen keresztül a medvét lándzsákkal szurják le. Néha megcsik, hogy a medve még nem merült téli álomba és menekülni igyekszik támadói elől. A vadászata ilyenkor sem jár nehézséggel, mert a medve menekülés közben minduntalan beleslúpd a hóba és csak nehezen tud mozogni, míg a vadászok könnyű hócipőjökben gyorsan utólrérik és elejtik.

Arad. Tászkófi. Gasztrófi. Don épít. Tízves. Ták a köz. Szerencs. Gyáiban. A gép el. Vid kinl. Fiume. Tették a zóst. A Wickenb. fogadta. Lásreggel. Tervük is a szives. Török vet. tekintette. kedők a kettét re. Eperjés. községéb. kösságot. kóbor ez. ségnek s. közül há. Az elfog. zának ud. A ezigan. követtek. nyomozás. Sz. Kaposv. vádtanáe. helyezte. pénztáros. díjaztak. lése miat. rosszerte. Börtön. Kisgezs. Mihály le. tett el. tés ezéja. vajnak a. sítés, me. sa alkál. hogy nek. megkáros. nyira fél. akart a. Össz. Kisholl. kasz Jánó. zás közbe. fiát agyo. gyilkos. Kolozsv. renceslén. tert. Seb. tanhallgat.

EGYETLEN MAGYAR FÉNYKÉPESZ DOWNS STUDIO 9 W. MAIN STREET, UNIONTOWN, Pa. Magyarok, keressetek fel.

Duyava Mihály, New Salem, Pa. BANKAR ÉS HAJÓGYŐGYEK. Készít az évi korhízi gyakorlattal. Telefon: 310-12. Magyarok, keressetek fel bizalommal.

Dr. R. A. GANS, New Salem, Pa. Egyedüli magyarul beszélő orvos a vidéken, sok évi korhízi gyakorlattal. Telefon: 310-12. Magyarok, keressetek fel bizalommal.

First National Bank, NEW SALEM, Pa. Az egész környéken a legmegbízhatóbb és legregibb takarékpénztár. Kiadja a penzt felmondás nélkül. PONTOS, BIZTOS, LELKIISMERETES.

MORRIS FORST CO Pittsburg, Pa. 200 Smithfield cor. Second Ave., Amerika legnagyobb és legrégibb Pálinkaháza. Pálinkáink legjobbak. Kérjen árjegyzékét. Üzletvezető: ANDREJKOVICS BÉLA. Czim: Morris Forst Co. 200 Smithfield cor. 2nd Ave., Pittsburg, Pa.

SZABÓ LAJOS postamester CHROME, N. J. és VIDÉKE EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TORVÉNYES ÜGYNÖKE. Pénzszállítás Európa bármely részére. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szálltok, hol \$10.000 órádok van letéve. Minden ream bizott törvényes ügyeket a legzsakzerűben elvzék. Tanácsot és utbaigaztást ingyen adok. CZIM: LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

A CSALÁD TÁMASZA.

— Regény. —

Írta: DAUDET ALFONZ.

(Tizenkilencedik folytatás.)

(Huszadik folytatás.)

II.

A minisztérium főhőjére fagyott délelőtt borított udvarán, melyet a kitért kapuszárnyak két oldalán magasba nyúló hatalmas villanylámpák, az ötösével csoportosított izzó fénygúlkák és a homlokzat vakító sugárzófényében ragyogó ablakosra napfény verőfényével árasztottak el, négy hirtől várakozott még a járda hosszában. Időről-időre egy-egy fázósan beburkolódzó árny suhant le gyorsan a tágas lépcsőfolyosóra, melynek két oldalán két levegő katoná állott mozdulatlanul odaéző levegő délelőtt főhőjére köpenyében. Mindegyik elkécses távozó vendég után, mindannyiszor bátran azt hitték, hogy ez már most az utolsó, — a nehézüveg-ábrakos ajtó ugyanolyan tölgy dűbörgéssel espeddött be, mint amilyen álmosan dőltek vissza újra az inasok az előcsarnok padjaira, hogy félbeszakadt szundikálásokkal folytassák.

A fényben uszó, de üresen álló termek hossza során keresztül fel-felcsendültek néha esengő ének és zongorahangok; utolsó visszhangjai a lezajlott ünnepélynek, mely most már az emeletre vonult, minátán a földszintes termekből kiköltözött.

A pálmákkal és rózsákkal feldíszített tágas, melegzöld is melegebb és balzamosabb illatú lépcsőn, mely az emeletet a földszinttel összekötötte, egy Watteau-féle pásztor, Marques Wilkie ur, a miniszter magántitkára, adatokkal szolgált két fészketeruhás uriembernek, akiknek egyike a Graphie rajzolója volt, a másik pedig a lapidusító, aki ezernyiával gyors kézzel jegyeztetett.

Ezek az urak ugyanis a lyoni Jaquard-szobor leleplezéséről elkécses értektek meg úgy, hogy nem nézheték végig a menüet; noha kétszer is eltáncolták: először a földszintes dísztermekben, aztán másodszor az emeleti fogadósobák nézői-nek gyönyörűségére.

— Az est legszebb momentuma, melyet a Graphieban való reprodukcióra legmeglegében ajánlhatok, az volt, — a titkár, egy vérszínyarcsu, vézna, kis kopaszfejű ember, leereszkedő hangon beszélt az angol lapok rajzolóival, egy hatalmas öngással, kinek alig ért kötésig — amikor a két négyes, „a márkinék meg a pásztorok”, melyek mindkégyike négy-négy pár-ból állott, ezen a lépcsőn haladt fel a terembe orgona és hegedűzenekar kíséretében, amely Mozart menüettjét játszotta. Mindegyik pár a zene ütemére ritmikus tagolásokkal aprózta lépteit és mind-nyáján azon a véleményen voltak, hogy soha ennél bájosabbat nem láttak, mint ezt a zenét, ezeket a ritmikus mozdulatokat, a csillárak fényében ragyogó selymek káprázató színjátékát, a kardmar-kozatok gyöngyházszivárványait, a pásztorbotok aranyosait, a hajfonatok, szalagosokrok és virágos kalapok együvé ol- vadó tarka színpompáját.

— Kérek egy pár nevet — szólt a lap- tudósító.

A titkár belemélyesztette orozimpáit a lépcsőkarfát koszorúzó nagy sárga ró- zák illatos kelyhébe és így válaszolt:

— A márkinék négyesét Florence növé- tem vezette, a miniszter mostoha leánya, Jégysével, Jaquand Claudissal, a lyoni szenátor és nagy gyáros fiával, akit önkök bizonyára láttak odalent a szobor leleple- zésénél. A mai ünnepélyt részben a fia- tal jegyepár kedvéért rendeztük. Ugyan- abban a négyesben a második táncosné volt Dejarime Nadia kisasszony, az orosz tábornok és hajdani pétervári rendőrprefek- tus leánya... A pásztorok négyesét táncolta Molin de l'Huis Helena, a föld- művelésügyi miniszter leánya, kit az utol- só pillanatban Dina kisasszony helyettesít- tet, a párisi társadalom égenek egy új csillaga, kinek én voltam a pásztorbotos Babinéja.

Hamiskás szemhunyorogással és mó- kás ajkbiggyesztéssel hangsúlyozta ezt a kitélt: „pásztorbotos Babiné!” A kül- ügyi minisztériumban ritkán hallani ilyen fajtájú megjegyzéseket.

— A pásztorok négyesében megemli- tendő még Briant Jeanne kisasszony, Javel Márk urnak, a volt és leendő mi- niszternek unokahuga; Roumestoon Ok- távia, a jobbpart vezérének leánya. — Hát még ki? Hadd gondolkozzam!...

Még mielőtt megtalálta volna a kere- sett nevetek, a szomszéd szalonból pergő arpeggio zugott fel a teljes pedálerővel játszott Pleyelzongora billentyűin és egy- idejűleg egy teli torokból feltörő női

énekhang, vagy jobban mondva sikoly rá- zendített Banville szép dalára.

Ha majdan a halál, a zord, könyörtelen, Utolsó édes csókban összeforr velem...

Az intonáció első felzokogó hangja után a fortissimo lázasan lüktető sóhajós gyors diminüendová halkult, melyben a hangok széthulló gyöngysorként szerte- porzottak és suttogva elhaltak; csupán csak halk lehelletté finomultak, mely a végakordok prestissimojába veszett.

— Valfonné, a miniszter neje, az édes anyám, — felelt a fiatal pásztor a lap- tudósító néma kérdésére. Aztán könnyed, gunyos hangon tette hozzá:

— A mama többször énekelt már az est folyamán; de még egy kis szusz benne rekedt; hát most a végén azt is szólnak eresztí.

— Most, ha megengedi, visszavonulok, — dörögte a hatalmas termetű rajzoló, aki majd lerogyott, mintha ez az utolsó zenei lava leverte volna a lábáról. A lapidusító, aki napestig vele ugyanazon utakat járta, sem látszott fűrgébbnek és ruganyosabbnak.

Ezeké volt a két utolsó felöltő, amely még a ruhatarban hátramaradt. A titkár ur valószínűleg szemelvényes akart erről meggyőződni; azért kísérte le az urakat az üvegajtós verandáig; noha egész testé- ben diergett a maga virágokrétság ka- bájában és szalagdiszes bugyogójában.

A hajnal halovány reggeli ködfellegein keresztül messziről az Angelus harangja esendült át a légen.

— Önök boldog emberek, uraim! Önök most aludni mehetnek.

A lapidusító egy kukkot se szólt, ha- nem gyorsan, mint a patkány surrant ki a kapun. A Graphie rajzolója, aki meg- állt, hogy meggyújtsa szivarját, mely épp oly óriási méretű volt, mint ő maga — meghökkenve fordult hátra.

— Önök csak nem dolgoznak ilyen ko- ra hajnali órákban?

— Már hogyné? A miniszter már a dolgozószobájában van — nemsokára ne- kem is ott kell lennem. — Bismareknek fogunk most befűteni.

És színpadi cizomáira utalva, a fiatal diplomata hozzátette:

— Ez csak, úgy hiszem, elég franeziás és pompadour-tempó. Watteau-féle pász- torokszíntemben Bismarekot megtáncol- tatni! — Mit?

Aztán parányi finom kesztyűs majom- kezeccselével bucsut intett a rajzolónak és az óriási előcsarnokon végigsietve félváll- ról odavetette:

— Granvarlet, már nincs fönn senki.

A tükrömsia padlózat, hangtalan ter- mekben, amelyekben riszpor, szarvasgomb- ba és melegházi virágok vegyes illata áradt szerte, ahol tüllfoszlányok, aranyo- zott papírkák, esőgöök és rojtok heverték szanaszét, az izzó fényben uszó magas tükrök, — a fiatal diplomata arra halad- tában — egy porcellánfigurára emlékezté- tő pásztor régi divatu árnyképét vetet- ték vissza, amint vidáman összecsapta bo- káit arra a gondolatra, hogy ő most délig milyen jól fog aludni és jóízűt kacagva mondá:

— Ezek még azt hiszik, hogy én Bis- mareknek fűtök be.

Az első emeleten megállt a titkár ur, hogy ott egy jégbe hűtött coquetailt fel- hőrpintsen; aztán belépett a kis szalonba, hol a zongora mögöl egy hölgynek szép vonású kimerült arca és álmag szeme valamint ruhájának művészi kivágása látszott, mely olyan fehérre volt meszel- ve, akár egy mecsét fala.

Két kezének ujjaival a Pleyel billent- tyűit meg-megnyomva, énekelt vagyis inkább ábrándozott.

— Hol az öreg? — kérde a fiatal em- ber halan.

Minthogy nem kapott feleletet, újra megszólalt.

— Hát Florence? Lefeküdt már? — kérde kívánsi tekintettel bekandikálva a japán gyöngyfűggönyön, mely a szal- ont a szomszéd szobától elválasztotta.

Az éneklő szórakozottan mosolygott: — Florence? Nem tudom!

Aztán szenvedélyes lelkesedéssel szólt: — Ide hallgass!

Végre egy rezzó akkordot megütve, torkaszakadtából énekelt:

— Ah, ha a halál... És kéjesen lehunyt szempillákkal néma extázisba merült.

A fiatal Wilkie, kit minden tulzott ma- nifestáció felizgatott, direkt igen fa- gyos hangon mondá:

— Ez új dal, még nem hallottam tő- led... — Ma este kaptam... bolondja va- gyok.

— Nagyon sikkes, — mormogta a fia- tal ember kékmedő tekintettel.

Mert azt anyja meg nem mondhatta, be nem vallhatta se a fiának, se senki másnak, hogy az imént ugyanezen a he- lyen, ugyane szivereható preludium hang- jainál mondotta ki a döntő igent és álla- pította meg a találka helyét, ahol kedve- se karjaiba fog borulni. És ugyane dal- töredék, amit tiszser is elénekelt, mind- annyiszor visszaidézte a színpadi jelmez- ben fészengő fiatal gyermek izgató emlé- két, amint fölfeje hajolva, ajkainak szen- vedélyes forró lehelletével érintette vál- lait és kies'karta tőle azt az ígéretet, melyet ő önkényt adott. Oh, si la mort que rien...

A hosszukás melléktéremben, ahová Wilkie, a csilingelő gyöngyfűggönyt fél- retolva, betoppant, a ház ura ült a játék- asztalok védő fala mögött és meglehető- s szorosan simult mostohaalányához. A kül- ügyminiszter, ki szakasztott, csak kissé haloványabb képűje volt apjának, Val- fon akrobata göndörhaju mulatt arcá- nak, melynek fehér leelője bujassa a fi- nál népies körszakállal alakult, — teljesen elveszett Marqués kisasszony fodrainak bodrozatába. A tizennyolczéves fiatal leány már ma is épp oly asszonyos mo- doru volt, mint az anyja.

A magántitkár, aki bejövét csupán a nővérét vette észre, hűledeve állott meg, midőn Florence hajoros fűrtjeit és róza- hajdisze mellett mostohaapjának gyapjas fejét pillantotta meg. Nem a helyzet bi- zalmas volta lepte meg a fajtalan fiatal embert; csupán az a körülmény, hogy az anyja, noha tudja, hogy ők ketten egy- dül vannak, egy cseppet sem féltékeny- kedik, hanem szökása ellenére közömbö- sen elmerengve ül a zongoránál.

Valfonék családi körében mindenki tudta azt, hogy az asszonynak legnagyobb gondja az a meleg ragaszkodás, mit férje a mostohaalánya iránt tanusít, aki Valfon asszony első házasságának gyümölese volt. Florence apját, a portugál születé- sű Marquést Bordeauxban a tőzsdén meg- ütötte a guta.

Mint ahogy ezt az életben rendszeren tapasztaljuk, a nagy keserűséget eleintén nagy boldogság előzte meg. Valhány- szor látta, hogy az egyhangul megvá- lasztott miniszter, a félelmetes és ravasz államférfi, mint hempergőzik a földön a két gyerekkel, Florence-ál és Wilkievel, akiket ő „drága báránykájának” nevezett, Valfonné magánkül volt örmében, hogy a körlehetlen kemény államférfi- ban mily erősen fejlődött ki a veleszüle- tett apai ösztön és a kisdédek iránti sze- retet.

(Folytatása következik.)

VÁSÁROLJÁTOK MAGYARNAL! YOZWIAK W. J. mérsáros és hentes — 1211 ST. CLAIR STREET, — YOUNGSTOWN, O. Telefon 581 Main.

HUNFALVY HUGÓ HITES ÜGYVED ÉS JOGTANACOS, közjegyzői hivatal. Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY, New York City.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA. Vidéki megrendelések pontosan és közöltetnek. A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA 153 East 4th Street, New York.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ. MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. ALFA, N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

LEGOLCSÓBB és LEGBIZTOSABB HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE SCHWABACH ÉS FIA KÉT MAGYAR BANKHAZA 1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE, NEW YORK

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeknek nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ALLAM.

KNAUTH, MACHOD és KÜHNE, 15 William street, New York. KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York. ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. FIRST NATIONAL BANK, Elso Nemzeti Bank, Minersville. SCRA' TON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave.

OHIO ALLAM.

THE BRIDGEPORT BANK & TRUST CO., PANY, Corner Main and Lincoln Avenue, Bridgeport, Ohio. PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio.

WISCONSIN ALLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. WISCONSIN ÁLLAM FELGYELETE ALATT. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000.

NEW JERSEY ALLAM.

RIZSAK JANOS, 127 Second street, Passaic. JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic-i fiók pénzküldő- és hajógyjyiroda.

CONNECTICUT ALLAM.

BANDRÉ ANDRAS, 606 Bostwick Ave., Bridgeport. Pénzküldéseket gyorsan és pontosan közevit, hajógyeket a legjobb vonalakra árusít, köz- jegyzői okiratokat kiállít és hitelesített. A sa- ját házában lakik.

INDIANA ALLAM.

INDIANA TRUST AND SAVINGS BANK, 3338 Mich. Avenue, Indiana Harbor. Pénzt kamatoztatásra elfogad, pénzküldé- ket eszközöl az ó-hazába gyorsan és biztosan. VIRGINIA ALLAM. FIRST NATIONAL BANK, Elso Nemzeti Bank, APPALACHIA.

Magyar fogorvos Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 233 EAST, 10. UTCZA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig. Vasárnap: Reggeli 10-től d. u. 1-ig.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADASA. Magyar közjegyző. 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD BANK ÉS HAJÓJEGYUZLETE — Alapított 1890-ben. — Közjegyzői iroda úgy hazai, mint ameri- kai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legponto- sabbán és legolcsóbban. UNIONTOWN, Pa., W. MAIN ST. EET.

beled... hazai... CENT... ERS... bajokat... WN, Pa... holf, WN, Pa... T, S... own, Pa... it új krum... obban fizet... an és a bu... tetésel jár... an a piacra... nak 20 cent... agasabb ára... zdatát saját... gy negyed... mert 36 gal... ret, ami ki... l bárkinék... et eleget... nett, tessék... tejzadáság... szal megala... esnek ház... onját, legelő... mározástól... tetni. Terem... i versenyez... álóval. 00.000 lako... moreba 12... 2 óra alatt... ség idegen... namon érte... ben kétszer... gya kell és... l, hogy tart... asznót kell... g is és ha 5... g egész éven... mény tiszta... minden... ződjék meg... árság előre... jóságukat... aki jön, azt... asom és az... tító... tje, Norfolk, Va.

VASÁRNAPRA

A „Bevándorló” pénteki szépirodalmi melléklete.

VI. ÉVFOLYAM. 97. SZÁM.

Literary Section of „A Bevándorló”.

PÉNTEK, 1909. DECEMBER 3-án.

VIRÁGÉNEKEK A XX. SZÁZADBÓL.

Irta: Hangay Sándor.

A vérem harsogó kürtös szöja
Hívott életre sok éjjelen át!
Betűs álomban a szívem táján
Halkan csendül egy lágy szerenáda...

Szívem patakja hullámban tánczolt,
Partján kastélyok erdeje nőtt.
Gondolám, sikolt a lelkem, a sápadt
S megállt egy nyitott ablak előtt.

Lampionok lóháztak a szélben,
A verhabok holdfény nevetett,
Szálakra eresztett s sugarak lába
Tipegte be az emeletet.

Partba futott a gondola orra. —
Az erkélyen halkan egy árny suhan át,
Vágyam letépte róla a leplet
S csókjal borítja keblét, ajakát.

Összefonódnak az árnyak az éjben...
Vér lepi el a sok keskeny eret.
Gátját letépte a hullám,
Recsegve omlik: erkély, emelet.

A vérem harsogó kürtös szöja
Hívott életre s a vágyam adott.
Bobogó vérem lesz a te veszted,
Megölnék a hervasztó csókviharok!

Szeretni foglak.

Szeretni foglak, mint haldokló őszöm.
Tavasról hogyha álmodik a rét,
Szeretni foglak, mint a sorvadó ág
Utolsó beteg levegyermekét.

Szeretni foglak, mint az alkony árnya
A futkosó fény nyomtalan nyomát.
Szeretni foglak, mert asszonyserelmed
Titkos rajongás vágyával fon át.

Szeretni foglak s majd ha estém eljőn
És rám köszönt az örök-nyugalom,
Szívembe visszazír a tavasz csókja
S panaszszavától meg nem nyughatom.

Szeretni foglak: — kezdet, vég te benned,
Öledbe van a mult, jövő, jelen!
Mikor öllek, időt, átkot osztok,
Isten leszek és mégis vétkezem.

Szeretni foglak, — félem és kívánom!
Szaladnék, futnék, mégis maradok.
Átkozlak, áldlak, gyűlöllek, szeretlek,
Urakd vagyok és lázadó rabod!

Az őrjárat.

Irta: Boros Imre.

— Már egy hónapja, hogy megindultunk hazulról, már vagy egy hete, hogy másszunk ezeket a csuf hegyes helyeket s még egy fél ellenséggel sem találkoztunk szembe.

Bodaki szakaszvezető fakadt ki ily módon a déli szieszta alatt. Valami fennsíkon tartotta ezredünk pihenőjét; a tisztek hirtelen össztákolat sátrakra bujtak, a legények kisebb csoportokban végighasználva a földön beszélgettek.

— Ej vajon mit mivel mostanság az anyjuk; hűge még a Jancsi gyerek? — Így szólott Bodaki és nagyot sóhajtott infanterist Lőrincz.

— Ejszen a Rózi jár az eszedbe, te nyálas, kivél mostanság igyekeztél egybekelni.

— Egy baka már elszunnyadt, a többi áhitattal hallgatta a beszédet. Egyszerre csak futva jön egy katonája a század felé Bodaki nevét kiáltva.

— Mi kéne rekruta?

— A kapitány ur azt avizáltassa, hogy tessék egyszeribe hozzá jönni.

— Mán megyek, — szólott Bodaki és felugorva felszedte a derekszíjját, megrágtatva a zubbonyának szélét és sietve indult a sátrak felé, hogy utközeben a keztyűjét huzogassa a kezére.

A nap elbujt már a szembe levő hegyek mögé, mire visszatért Bodaki. Kiváncsian gyülekezett köréje az egész század.

— No lesz ellenség, fiuk! A kapitány ur kioktatott, hogy összekerülünk holnap a nyavalyásokkal. En nyoloz emberrel megyek holnap patrulba. Jö-e velem valaki?

Mintegy vezényszóra kiáltotta el az egész század az „én”-t.

— No mán ecelesiás nem vagyok, hogy ennyi embert vezessek. Épp csak nyoloz kell, se több, se kevesebb. — No majd válogatok. A legtöbb beszéltje a falumbélieknek van, ha abból ki nem telik, jó a többi azután.

Ki is választotta szépen a Zugführer a nyoloz embert, az okosabbaknak el is mondta töviről hegyre a kapitány ur parancsát és megmutatta nekik az utat is, melyen haladniuk kell.

Megvizsgálva legényeinek felszerelését és töltényét, kiosztotta a délután kapott konzerveket s elküldte őket aludni.

Még meg sem virradt, midőn uton volt már a Zugführer Bodaki őrjárata. Óriás szakadásokon, hatalmas sziklaoldalakon mászva át, jutottak csak előre.

A nap épp álmosan kandikált elő nyolozójából, midőn utjuk egy hatalmas erdőbe vezette őket. Ősrégi, végtelen farangteteg volt, alig-alig bírtak a bozontos sűrűségben haladni.

Két embert előre küldött Bodaki, ketőt jobbra s ketőt balra pár lépésre, hogy mint az őrjárat csápjai, tapogatózva biztosítsák a meglepetéstől.

Egyszerre minden puskaszólás nélkül, mintha lelőtték volna őket, bukkik hasra a két előjáró ember.

Bodaki odasiet, mire az egyik nagy sebesen mutat a fák közé, jelezvén, hogy ott az ellenség.

— Hol te?
— Amott Führer ur, jelentem, tessék csak azt a kis kopacszyagot az erdőben megnézni.

Ebben a pillanatban járt egy sereg ló ott.

Figyelmesen nézett Bodaki a jelzett irányba, míg aztán ő is meglátta, hogy ott bizony mozgolódik valami vagy valaki. A lovak prüszkölése is hallhatóvá lett már.

— Ejnye bizony tán valami ellenséges generális. — Megkéne fogni, — hogy megörülne a kapitány ur. A király ő fellegő meg olyan monétát rakna a mellünkre, hogy könnybe lábadna a szem a falunkbélieknek, ha hazamegyünk.
— Ejnye, de a generálisok nem szoktak egyedül máskzálni; lesz akkor ott poszt-nak párezer katona is — szólott Infanterist Lőrincz.

— Igazán van öcskös, nem lesz az mégsem generális.

— Hátha valami oldalvédő!

— Lehet, hogy az.

— Ki kéne őket keríteni.

— Lőjjük meg, hogy tudjuk, milyen fajta.

— Ez mán csakugyan is jó vóna Führer ur.

— De hátha neki is van gyermeke s édes szülője a falujában, — vélekedett az öreg rezervista, kár vóna őket lelőni.

— Kár ám a csudát. Még a fajtáját is el kell pusztítani a beestelenek — böki ki az egyik.

— Azért kell nekünk most itt kóborolni más országban, mert ezek olyan huncutok. Azért is pusztítsuk el.

— Igen ám, de azok is nem fognak jóbarátian reánk nézni.

— Az is igaz, — helyeslé egy baka.

— S mit mond a feleség, ha a fejünk nélkül megyünk haza? — okoskodott a rezervista.

— Ejnye ti észnélkül valók, — förmedt rájuk Führer ur Bodaki, — semmire sem lehet vételek menni; — most több egy szó se legyen. — Infanterist Lőrincz, Direktión az a fa! Nézd meg közelebről, hogy mi lapit ott a tisztáson, aztán, hogy meg ne harapjanak, veled megyek én is.

Hason csuszta előre Bodaki és Lőrincz.
— Azok biztos lovas katonák, mert ni ott egy kard.

— Azok lesznek.

— Az az ellenséges kapitány, mert nem szállt le a lóru.

— Az lesz.

— De hogy a csudába veszik el a fák úgy a látást, — nem nézhet meg egyszerre többet az ember, mint vagy a ló fejét, vagy egy kis ellenséges posztot.

— Soh'se busulj, pajtás, mert mindjárt egészben is meglássuk.

Egy kézmozdulattal magához intve embereit, tovább kusztak.

— Aztán, fiuk, most megtámadjuk ezeket a kutyafülléket! Én ha felállok s azt kiáltom: „Előre!” felugrottok egyszeriben s mintha puskából lőttek volna ki a földből és futtok abba az irányban. Aztán nehogy egy is élve maradjon az ellenséges bandából.

Az emberek közelebb húzódtak vezetőjükhöz, várva parancsát.

A vén erdő százszerosan ismételte meg a harsány vezényszót, az őrjárat lázasan törtetett előre.

— És most esett meg a nagy csoda. Amulattal állt meg Bodaki és a nyoloz ember a tisztás szélén, önkéntelenül lábhoz sülyedtek a fegyverek. Ott a tisztáson egy saját csapatbeli huszárpátrul tartott pihenőt.

— Hogy az Isten áldjon meg földi, — szólalt meg Bodaki, — hát nem ti vagytok az ellenség?

— Mi oztán nem, — felelt a huszárkapitány. — Hát erre felé mástok ti is bakafántos?

— Kén-e vagy egy kis szalonna?

Vig falatozás után jófajta fenővíz került elő a bornyuból, nyereg táskából s megvaja az áldomást, kiki megkereste a maga utját.

— Fiuk! elfogyott a pálnka, — vélekedett Zugführer Bodaki, — de most aztán már jöjjék az ellenséges fajta.

A vizsgálóbíró.

Irta: Ifj. Hegedüs Sándor.

Két ember beszélget az utcán. Egy festő és egy vizsgálóbíró. A festő a színekről beszél, azoknak hatásairól, a fény-sávok egyirányú vagy ellenétes, élénkítő vagy tapintó erejéről s aztán az össz-impresszióról, mely a képekről a lélekben, mint végeredmény összegeződve — behatol s ott egy lelki folyamatot felidéz, eszközöl.

A vizsgálóbíró figyelmesen hallgatta a festő fejtegetéseit és nem szakította meg az előadást sem kérdéssel, sem ellenvéleménnyel és a fiatal festő nagy lelkesedéssel védte meg mindazokat, akiket adatgyűjtőknek neveznek. Majd a „plain air” jogosultságát bizonyította. Végül áttért a szimbolistaakra és itt valóságos lelkesedni kezdett.

— Lehet sok kifogást tenni a szimbolista ellen és lehet a tulhajtott szimbolizmust a guny metsző fegyverével üldözni, de pálcát törni a szimbolista felett azért, mert igekeznek kiemelkedni a reális világból az ő saját, agyfantáziájuk által teremtet külön világba, egyszerűen brutális. Szerintem semmi sem oly jogosult, mint a szimbolizmus, de az a szimbolizmus, amely a képzelet világában, abban a transformált alakban is lépést tart az étellel. Sőt ki merem mondani, ez a legnagyobb és legnagyszerűbb művészet és hitem és szent meggyőződéseim szerint, ennél komplikáltabb, annál reálisabb lesz a szimbolizmusnak.

Elismerem, ritka az a szimbolista, aki a megfelelő hatást ki tudja váltani a lelkekből, de ennek nem a szimbolizmus az oka, hanem az egyéni fantázia tulesapongása és a helytelen mérlegelése annak, hogy hol kezdődik az a határ, ahol a szimbolizmus elszakad az étlettől és azzal nem köthető össze semmiképpen. Egy kép hatása nem annak árában van, hanem abban az impresszióban, amelyet az bennünk felébreszteni képes és ha mi évek multán is vissza tudunk emlékezni arra a hatásra, akkor teljes annak a képnek a sikere.

Öt éve annak, hogy a kiállításon ott függött egy kép, a czíme ez volt: „Az élet”. És ez a szimbolizmus által úgy volt kifejezve, hogy egy fényes tereben nagy vigasság volt, tánczoló, dorbézoló, vígadók és ebben a tulboldog társaságban megjelent a halál szimbolikus alakja. Csontkoponyával, szemfödővel, halálkaszával; amire a vígadók arca eltorzult s mindenkiere kiült a facies hyperaetica, melyet a halál lehe varázsoljt oda!

A vizsgálóbíró megszólalt:
— Mi is volt a kép czíme?

— Az élet!

— Igen, ez helyes, — szólott a vizsgálóbíró — az igaz, ezt a képet sokszor láttam az életben!

— Nem értem!

— Én foglalkozásomnál fogva, jól tudod, vizsgálóbíró vagyok és bűnös emberek után kutatok. Feladatom felkutatni a bűnös és az igazságszolgáltatás keze közé juttatni. Nem valami szimpatikus feladat, de érdekes. Érdekes azért, mert a lélektani dolgokat, melyeket a regény vagy a szindarab-írók révén ismersz, itt a való meztelenségében kapja az ember. Tapasztalatom az, hogy minden ember bűnös, minden embernek van kisebb-nagyobb büne, azért valamennyi fél a vizsgálóbírótól. Ezért, ha egyszerűen csak egy mutatkozom be: „Uraim, a vizsgálóbíró vagyok!” akkor a legtöbb ember arca az ijedelem egy megrerredő vonását látom egy pillanatra és érzem, hogy fél és mérlegel magában, vajjon nem követett-e el valami olyfajta bűnt, ami miatt most keresik. A megdöbbenés, az ijedelem, az emberek lelkiismeretének elromlottága az aztán, amely azt a különös lávaszerű kifejezést varázsolja az arcokra. Van valami rokon ebben az arckifejezésben a facies hypocraetica, de minthogy az előidézés oka nem testi kin, hanem a lélek küzdelmének az arca őrül kifejezése, azért egy speciális vonásokból alkotott kifejezés-lárva, amely egy pillanatra ül ki az emberek arcára. Sajnálom, hogy nem tudom ezt neked megmutatni, mint festőt, bizonyosan érdekelne!

— Te szerinted minden arca ráül az ijedségrek ez a merev vonása!

— Azt merem mondani, hogy kilencven százalékra tehető, ha százalékban akarjuk kifejezni, mert körülbelül ennyi a bűnös, ennyi a gonosz az emberek között.

— Barátom — szólott a festő — engedd meg, hogy próbát tegyek veled. Egy társaságba vagyok hívva, — olyan tánczos szurféle ez — de asszonyok és éret emberek számára van berendezve, nem gyerekek részére. Szeretném, ha eljőnnél velem és ott a tánczoló között bemutatkoznál, nagy fennszóval szétválasztva a kolont: „Uraim, én a vizsgálóbíró vagyok!” Kíváncsi vagyok, megjelenne-e ott az arcajáték, amiről te beszélsz? Meggyezendő, hogy a társaságban orvos, ügyvéd, képviselő, újságíró, sőt egy főrend is, és így mindenféle réteg képviselt lesz. Én majd beszélök a háziurral, Tubáll!

— Tubáll, a duszagzad Tubáll!

— Ismered?

— Gyermekkori pajtásom, de már évek óta nem láttam.

— Akkor rendben van.

— Sőt annyira rendben van, hogy most

már nekem is kedvem van elmenni az estélyre Tubáll engedelmével.

A festő roppant megörült a dolognak, és ezzel hazament mindenik átöltözni. A vizsgálóbíró éppen ruháját parfümözöte, mikor barátja érte jött.

— Na, csakhogy meg vagy, mehetünk. Már telefonoztam a házigazdának s ő örömmel vár. Egy gazdag uzorás bankárt is meghívott, akit ugyan utál, de üzleti ügyek miatt kénytelen a társaságba hívni.

Ezzel elindultak, lehetett úgy fél tíz, mikor a vendéglátó házba értek. A lépcsőn még megkérdezte a vizsgálóbíró barátját:

— Mit telefonáltál Tubállnak?

— Csak annyit, hogy engedelmével egy jó barátomat viszem az estélyre magammal, ki elsőrangú tánczos. Nevet nem mondtam.

— Helyes!

Ezzel beértek a fényesen kivilágított lakásba. Czigányzene szólott és a párok vidáman keringöztek. A festő eltűnt a mulatók között. A vizsgálóbíró pedig megkerülve a társaságot, a másik szobából sietett a mulatók felé.

A zene egy pillanatra elhallgatott, mikor felpattant a szomszéd szoba ajtaja és a vizsgálóbíró megállva a küszöbön, harsány hangon kiáltotta: — Uraim, a vizsgálóbíró vagyok! — Nagy esőnd lett erre a szobában, az asszonyok elhalványultak, a házigazda arca az ijedelem nagylás látszott, a bankár ijedtében egy székre süppedt, nagy szemei kidülledtek és őszinte megmeredt vonásokkal bámult a vizsgálóbíróra.

A festő elnézte ezt az egy szempillantásig tartó néma jelenetet, figyelmesen fürkészte az arczokat és az az impressziója volt, hogy ő ezt a képet már látta valahol. Hirtelen észbe jutott, hisz ez a kép fényleg nem más, mint annak a nagy festménynek élő alakokkal való illusztrálása, amelyről ő barátjának az utczán beszélt. Az eltorzult emberarcok a fájdalom és benső kin visszfénye az arcon ott a halál megjelenésére, itt a megtorló hatalom és benső kin visszfénye az arcon ott a halál megjelenésére, itt a megtorló hatalom, a vizsgálóbíró jelenléte által felidézve, egy ugyanaz a motívum.

Csakhamar megmozdultak az alakok és a vizsgálóbíró kiélesedett alakja belevesztett a baráti társaságba, a festő pedig a kép hatása alatt gondolataival foglalkozva, kiment a folyosóra és ott cigarettázva elgondolkozott azon, hogy mily csodás hatalom az annyi ember által tudott szimbolizmus és mily esodlatosban kapcsolódik az be láthatatlan szálaival az életbe, melyből egy különös áttétellel fakadt. És érezte, hogy az a szimbolizmus tulajdonképpen mélyebben nyul be az emberi lélekbe, mint az ember azt hinné, mert félelmetes, megdöbbenő erejét csak akkor érzti az ember igazában, mikor aztán az a szimbolizmusnak hitt dolog való alakban elé áll, kipattanik az élet forगतagából és megjelenik az ember előtt.

A CSÓK.

(Francziából.)

Chantelt azon a napon, amelyen belátta, hogy nincs más hátra, csak az öngyilkosság, az első betegéhez hívták. Szinte megjedtt tőle, s habozott, hogy elmenjen-e?

A beteg a házban volt, ugyanazon az emeleten.
Egy fiatal nő fogadta, akinek négy éves kis fia a beköltözés nagy rendetlenség közepett rögtönzött ágyon feküdt fuldokolva s tompán hörögve.

Chantel rögtön felismerte a torokgyikot, de már késő volt számumért szaladni. Az operációhoz csak a bátorsága és lélekjelenléte volt meg, hanem egy emberi lény is, aki különben menthetetlenül elvész és ő maga, aki ugyanis a halálra van szánva. És ő hatalmas vágyat érzett,

